

ความรู้คืออาวุธทางปัญญา

Knowledge is wisdom arms

ประภาพรพรณ หิรัญวัชรพฤษภ์

สาขาวิชาการจัดการสารสนเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

บทคัดย่อ

ความรู้คืออาวุธทางปัญญา เป็นการสังสมประสบการณ์จากการศึกษาค้นคว้าจากศาสตร์ต่าง ๆ โดยผ่านกระบวนการคิด และประสาทสัมผัสในการได้ยิน ได้ฟัง ลงมือปฏิบัติจนเกิดทักษะและความชำนาญ และสามารถนำไปประยุกต์ปฏิบัติได้ ความรู้นำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าแก่ชาติบ้านเมือง ยกกระดับคุณภาพชีวิต และการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นกำลังของประเทศชาติให้ดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติสุข

ความรู้ถูกสร้างสรรค์ในรูปลักษณะต่าง ๆ ทั้งที่เป็นหลายลักษณะอักษร เช่น ด้นฉบับตัวเขียน จารึก โบราณ สมุดไทย หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ เป็นต้น และในรูปลักษณะของภาพและเสียง รวมถึงสัญญาณดิจิทัล เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ดีวีดี แฟ้มข้อมูลคอมพิวเตอร์ ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ซึ่งผ่านกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ มีวิธีบริหารจัดการให้เหมาะกับยุคสมัยและสถานภาพการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

การแสวงหาความรู้ที่ดีต้องรู้จักเลือกสรรความรู้ที่เหมาะสม นำมาคิดวิเคราะห์ และนำไปใช้ให้เหมาะสมกับเวลาและสถานที่ ในการเข้าถึงความรู้และแหล่งความรู้สามารถดำเนินการได้ดังนี้ 1) เลือกความรู้จากแหล่งความรู้ที่ดีและเหมาะสม 2) มีความทันสมัย 3) ช่องทางการสื่อสารและนำเสนอที่หลากหลาย 4) ตอบสนองความต้องการ 5) เครื่องมือและวิธีการสืบค้น 6) การเลือกใช้ช่องทางและวิธีการในการเข้าถึงความรู้และแหล่งความรู้ 7) ขั้นตอนการบริหารจัดการความรู้ 8) ตกผลึกความรู้ที่ได้ผ่านกระบวนการความคิด 9) เชื่อมโยงและประมวลผลความรู้ที่ได้อย่างละเอียดและตกผลึกเป็นความรู้ของตนเอง และ 10) ประยุกต์ใช้ความรู้ตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม เมื่อได้ความรู้ที่ต้องการและนำมาเรียบเรียงใหม่แล้ว สิ่งสำคัญคือต้องใส่รายการอ้างอิงทุกครั้งที่มีการนำข้อมูลและความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเสมอโดยใช้รูปแบบการอ้างอิงและบรรณานุกรมในรูปแบบเดียวตลอดทั้งเล่ม

**ความรู้คืออาวุธทางปัญญา
 ปรากฏการณ์ ทิริญวัชรพฤษ
 วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**

ABSTRACTS

Knowledge is wisdom arms, was accumulated to experience from study of many subjects by thinking method and pass by hearing, seeing, doing something to skill, expert and applied by yourself. Knowledge rise to prosperity for the country, upgrade quality of life and your improvement for develop the country to lead a peaceful life in the social.

Knowledge made with many forms such as manuscripts, audio-visual and digital forms, ect.-- book, journal, newspaper, radio, television, computer files, databases and e-book that pass by systematically thinking, have process management for up to date and in good condition to learning that change for innovation of communication and technology.

The good utilization knowledge must to select information, analyze and good using on the time and places. You can access to knowledge and information resources follows: 1) To select knowledge form good time and good sources. 2) Knowledge is update. 3) Many of communication channels and presentations. 4) To response need and using knowledge. 5) Tools and retrieval process. 6) To select and use many methods of channels for accessing. 7) Knowledge management process. 8) To analyze and synthetic knowledge passed by thinking process. 9) To link up and organize knowledge to be careful through by your mind. and 10) To apply the knowledge for good time and situation and when you have knowledge and complied again to the new knowledge. The important items refer and write bibliography too, when you always select and use many knowledge by one reference and bibliography format all your subject.

Keywords: Knowledge, Wisdom arms, Utilization, Reference, Bibliography

บทนำ

ความรู้คืออาวุธทางปัญญาที่ใครๆ ในโลกนี้มีการใช้อย่างต่อเนื่องเป็นประจำ เพื่อแลกกับการได้มาซึ่งปัจจัยหลายประการในการดำรงชีวิต ไม่ว่าจะเป็น ... เด็กๆ ได้แก่ นักเรียน นิสิต นักศึกษาที่ต้องการความรู้และสั่งสมความรู้ นั้นไว้ใช้ในอนาคต หรือผู้ใหญ่ ได้แก่ ครู อาจารย์ แพทย์ ทหาร ตำรวจ ฯลฯ ที่ต้องการความมั่นคงก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ แม้แต่แม่บ้าน พ่อค้าพาณิชย์ก็ยังมีความต้องการและแสวงหาความรู้ไม่มีที่สิ้นสุดทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ติดตามข่าวสารจากวิทยุ โทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

ดังปรากฏคำว่า “ความรู้ หรือ Knowledge” ใน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542, น.232 ซึ่งให้ความหมายไว้ดังนี้คือ “สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติการและทักษะ ; สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิด หรือการปฏิบัติ ; องค์วิชาในแต่ละสาขา เช่น ความรู้

ความรู้คืออาวุธทางปัญญา ประภาพรรณ หิรัญวัชรพฤษภ์ วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

เรื่องเมืองไทย ความรู้เรื่องสุขภาพ” จากความหมายดังกล่าวอาจนิยามคำว่า “ความรู้” ได้ดังนี้คือ การสั่งสมประสบการณ์จากการศึกษาค้นคว้าจากศาสตร์ต่างๆ โดยผ่านกระบวนการคิด และประสาทสัมผัสในการได้ยิน ได้ฟัง ลงมือปฏิบัติจนเกิดทักษะและความชำนาญ และสามารถนำไปประยุกต์ปฏิบัติได้

อย่างไรก็ตามมนุษย์เราเป็นผู้มากด้วยความรู้ แต่ไม่รู้จักเลือกใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ หรือรู้มากจนไม่สามารถนำมาใช้ให้เหมาะสมในแต่ละกรณี ดังสำนวนที่ว่า “ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด” ดังนั้นเราควรเลือกใช้ความรู้ที่มีอยู่ในตัวเราและจากบุคคลรอบข้างให้เกิดประโยชน์ ความรู้นำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าแก่ชาติบ้านเมืองเป็นสำคัญ

ในการยกระดับคุณภาพชีวิตและการพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นกำลังของประเทศชาติให้ดำรงชีวิตในสังคมโดยปกติสุขนั้น (สำนักหอสมุดแห่งชาติ, 2548, น.12) ทุกคนคงยอมรับว่าความรู้เป็นเครื่องมือที่สำคัญ และเป็นต้นทุนทางสังคมประการหนึ่งที่มนุษย์ทุกชาติต้องมีติดตัวและสามารถประยุกต์ความรู้ที่มีในตนเองมาปฏิบัติได้ แม้ว่าในบางครั้งอาจมีการใช้ความรู้ในทางที่ถูกหรือผิดตามสภาพแวดล้อมของบุคคลผู้นั้นและการดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดในสังคมนั้นๆ ก็ตาม ซึ่งเป็นการใช้ความรู้เพื่อประโยชน์ของตนเองและผู้อื่นจึงนับเป็นเรื่องปกติธรรมดาของมนุษย์ทุกยุคสมัย

มนุษย์เป็นผู้สร้างสรรค์ความรู้ให้เกิดขึ้นปรากฏในรูปแบบของเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น ต้นฉบับตัวเขียน จารึกโบราณ สมุดไทย สมุดข่อย หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ วิทยานิพนธ์ รายงานวิจัย เป็นต้น ส่วนที่นำเสนอเป็นภาพและเสียง เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เทปบันทึกเสียง แผ่นที่ ลูกโลก วีซีดี ดีวีดี เป็นต้น หรือแม้แต่ในรูปแบบของสัญญาณดิจิทัล ได้แก่ แฟ้มข้อมูลคอมพิวเตอร์ ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ได้ผ่านกระบวนการคิดอย่างมีระบบและจัดการให้เหมาะกับยุคสมัยและสถานภาพการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปัจจุบันมนุษย์มีการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีได้รวดเร็วสามารถเชื่อมโยงกับสภาพการดำรงชีวิตที่คล่องตัวและทันสมัยขึ้น มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ทั้งนี้บางส่วนมีการเสพติดเทคโนโลยีเหล่านั้นอย่างไม่รู้ตัว ด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกในโลกยุคใหม่ที่บันดาลให้มีให้เกิดได้ส่งผลกระทบต่อการสร้างสรรคความรู้ซึ่งเป็นอาวุธทางปัญญา โดยส่งผลมากบ้างน้อยบ้างตามภาวะแวดล้อมของเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของประชาชนในประเทศนั้นๆ อีกด้วย

การเข้าถึงความรู้และแหล่งความรู้

ความรู้และแหล่งความรู้มีมากมาย เพียงแต่ว่าเราจะใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้เหล่านั้นได้เต็มที่หรือไม่ตามที่กล่าวมาแล้วความรู้มีอยู่รอบตัวเราเพียงแต่ว่าเรากระหายความรู้น้อยเพียงใด มีโอกาสหรือไม่ และมีแหล่งความรู้เพื่อตอบสนองความกระหายใคร่รู้ของมนุษย์กระจ่ายไปยังสังคมของตนเองเพียงใด การหาคำตอบเพื่อตอบโจทย์ข้อสงสัยเหล่านี้หลายคนอาจนึกถึงข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต เพราะหาง่าย สะดวก รวดเร็ว แต่ท่านต้องพึงระวังเรื่องของความถูกต้องของข้อมูล เพราะบางแหล่งข้อมูลที่ปรากฏบนเว็บไซต์ต่างๆ นั้น ไม่ระบุแหล่งอ้างอิงที่น่าเชื่อถือไว้ แต่แหล่งความรู้อีกแหล่งที่แน่นอนหลายๆ ท่านยังคงนึกถึงคือหนังสือ แต่ใครอีกหลายๆ คนเมื่อต้องเข้าห้องสมุดแต่ละครั้งยังมีความรู้สึกที่ว่า “เหมือนงมเข็มในมหาสมุทร” ยิ่งห้องสมุดใหญ่เท่าไรก็ยิ่งละความพยายามมากขึ้น ขอเน้นว่า “ละความ

ความรู้คืออาวุธทางปัญญา ปรากฏพรรณ ทิรัญวัชรพฤษช์ วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

พยายาม” เพราะไม่ทราบว่าจะใ้ใครอยู่ตรงไหน ค้นหอย่างไร ทั้งๆ ที่ผ่านการเรียนการสอนการใช้ห้องสมุดกันมาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา และเมื่อได้ความรู้และข้อมูลมาแล้วจะอ้างอิงและเขียนบรรณานุกรมอย่างไร

จากการสำรวจการอ่านหนังสือเพื่อเติมเต็มความรู้ของประชากรในประเทศไทย โดยสำรวจการอ่านหนังสือของประชากรในประเทศไทย พ.ศ. 2554 จากการอ่านสื่อต่างๆ นอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน มีอัตราการอ่านหนังสือทุกประเภท และการอ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ เช่น อินเทอร์เน็ต ซีดี ฯลฯ ยกเว้น SMS หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) โดยเปรียบเทียบกับอัตราการอ่านหนังสือของประชากรในปี 2551 กับ 2554 พบว่า มีอัตราการอ่านหนังสือในเด็กเล็กที่อายุต่ำกว่า 6 ปี ที่อ่านเองหรือผู้ใหญ่อ่านให้ฟังเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 36.0 เป็นร้อยละ 53.5 และเด็กหญิงชอบอ่านหนังสือมากกว่าเด็กชายเล็กน้อย ส่วนผู้ที่มีอายุ 6 ปีขึ้นไป พบว่า มีอัตราการอ่านหนังสือที่เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยจากร้อยละ 66.3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 68.6 และผู้ชายชอบอ่านหนังสือมากกว่าผู้หญิงเล็กน้อย นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้อ่านในวัยเด็กมีอัตราการอ่านหนังสือมากกว่าวัยอื่น รองลงมาคือ กลุ่มเยาวชน วัยทำงาน และกลุ่มผู้สูงอายุตามลำดับ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554, น. คำนำ) ซึ่งเด็กเล็กมีความถี่ในการอ่านหนังสืออย่างน้อย 1 วันต่อสัปดาห์ที่เพิ่มขึ้น และเด็กเล็กในกรุงเทพมหานครมีอัตราการอ่านหนังสือสูงสุด ขณะที่ภาคอีสานเด็กเล็กมีอัตราการอ่านหนังสือต่ำสุด สำหรับวัยเยาวชนและวัยทำงานส่วนใหญ่อ่านหนังสือพิมพ์ อ่านนิตยสาร วัยสูงอายุส่วนใหญ่อ่านหนังสือ/เอกสารเกี่ยวกับคำสอนทางศาสนา รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ อย่างไรก็ตามหนังสือพิมพ์ยังคงได้รับความนิยมจากผู้อ่านสูงสุดถึงร้อยละ 63.4 รองลงมาคือ ตำราเรียน/เอกสารที่ให้ความรู้ นวนิยาย/การ์ตูน/หนังสืออ่านเล่น นิตยสาร สรุปได้ว่าผู้อ่านหนังสือที่มีอายุตั้งแต่ 6 ขวบขึ้นไปทั้งหมดใช้เวลาอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานเฉลี่ย 35 นาทีต่อวัน กลุ่มเด็กและเยาวชนใช้เวลาอ่านหนังสือเฉลี่ย 39-43 นาทีต่อวัน ซึ่งมากกว่ากลุ่มวัยทำงานและสูงอายุที่ใช้เวลาอ่านหนังสือเฉลี่ยประมาณ 31-32 นาทีต่อวัน (ตุลย์ ฅ ราชดำเนิน, 2555, ออนไลน์)

ความรู้คืออาวุธทางปัญญา ปรากฏพรรณ นิรัญวัชรพฤษช์ วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ภาพที่ 1 สถิติการอ่านหนังสือของประชากรในประเทศไทย พ.ศ. 2554

(อินโฟกราฟฟิค, 2555, ออนไลน์)

ผลพวงสืบเนื่องมาจากผลการสำรวจการอ่านหนังสือข้างต้น คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ โดยกำหนดให้วันที่ 2 เมษายนของทุกปีเป็นวันรักการอ่าน และในปี 2552 – 2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่าน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554, น.ค่าน้ำ) ฉะนั้นนอกเหนือจากการณรงค์เรื่องการส่งเสริมการอ่านแล้ว สำหรับประเทศไทยการปลูกฝังเรื่องการแสวงหาความรู้ก็ควรปรับปรุงพฤติกรรมแสวงหาความรู้ต่างๆ ด้วย เพราะว่าพฤติกรรมของคนไทยในเรื่องนี้มีน้อยไป จึงทำให้ความพยายามในการแสวงหาความรู้มาประดับสมองตนเองลดระดับไป แม้ว่าจะมีการส่งเสริมการอ่านอยู่เนืองๆ ก็ตาม อย่างไรก็ตามรูปแบบการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านของบ้านเรามีลักษณะเหมือนทำตามกระแสแฟชั่น ทำแค่เพียงเปรี้ยงปร้างแล้วก็ดับไปไม่มีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ ซึ่งการปลูกฝังให้เด็กไทยรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เลือกสรรความรู้ที่ดีเหมาะสม รู้จักคิดวิเคราะห์ และนำไปใช้ให้เหมาะสมกับเวลาและสถานที่นั้นกลับมีเด็กไทยเพียงส่วนหนึ่งได้รับโอกาสที่ดี มีความคิด รู้จักใช้สมองในทางสร้างสรรค์ อีกส่วนหนึ่งได้รับโอกาสแต่กลับละทิ้งโอกาสไปเสีย ผู้ปกครองส่งเสริมให้ได้รับความรู้ แต่กลับเลือกเดินทางที่ผิด แต่งตัวออกจากบ้านแต่ไปไม่ถึงแหล่งความรู้หรือไปเหมือนกันแต่ไม่ใส่ใจเท่าที่ควรที่ในการรับความรู้ที่คืนกลับมา และอีกส่วนหนึ่งไม่มีโอกาสที่จะได้รับความรู้อย่างเป็นทางการหรือต่อเนื่องเช่นกลุ่มเด็กในสองกรณีแรก เพียงเพราะสภาพทางเศรษฐกิจ การเงิน และปัญหาครอบครัวเป็นเส้นบางๆ กั้นกลางไว้ ทำให้ไม่สามารถขยายโอกาสในการศึกษาหาความรู้ให้แก่ตนเองได้อย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตามบางคนคิดได้แม้จะสายไป และบางคนคิดได้แต่ทำไม่ได้ก็มากมาย ฉะนั้นเมื่อมีโอกาสแล้วอย่าละทิ้งโอกาสนั้นเสียจะได้ไม่ต้องเสียใจในภายหลัง และข้อคิดสำหรับบางคนที่เป็นพ่อแม่หรือท่านที่มีบุตรหลานในครอบครัวก็ตาม จงสนับสนุนพวกเขาเท่าที่ท่านสามารถจะทำได้ อย่าให้ลูกมาเราในภายหลังว่าเป็น “พ่อแม่รังแกฉัน” ก็แล้วกัน

จากประสบการณ์ของผู้เขียนที่เคยประสบมาด้วยตนเอง เมื่อมีผู้ใช้ห้องสมุดรายหนึ่งเข้ามาในห้องสมุดแล้วถามว่า “ไม่ทราบว่าจะหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนี้ ... จะหาได้จากที่ไหน มีเล่มไหนบ้าง บอกว่าหาไม่พบ ช่วยหยิบให้หน่อย” และเมื่อสอบถามกลับไปพบว่า “ผู้ใช้ห้องสมุดรายนั้นยังไม่เดินไปหาสิ่งที่ต้องการ และยังไม่ใช้เครื่องมือในการสืบค้นที่จัดไว้ให้” ผู้เขียนเลยต้องสอนวิธีการใช้เครื่องมือในห้องสมุด เพื่อใช้สืบเสาะแสวงหาความรู้ให้แก่ผู้ใช้รายนั้นจะได้ใช้เครื่องมือเป็นและใช้ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองต่อไป ข้อสังเกตที่พบคือ ผู้ใช้ส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือสืบค้นไม่เป็นหรือเป็นแต่ไม่ยอมเสียเวลาค้นถามเองง่ายๆว่า ไม่อยากใช้เครื่องมือที่ห้องสมุดจัดไว้” ดังนั้นสรุปได้ว่าทำไมเมื่อผู้ใช้เข้าห้องสมุดมาแล้ว จึงไม่สามารถแสวงหาความรู้ที่ตนต้องการได้ ดังนี้

- 1) ผู้ใช้ไม่ทราบว่ามีเครื่องมืออะไรบ้างเพื่อช่วยในการแสวงหาความรู้ที่อยากได้
- 2) ผู้ใช้ไม่ทราบวิธีการใช้เครื่องมือช่วยค้นที่มีในห้องสมุด
- 3) ผู้ใช้ไม่ทราบว่ามีการอะไรบ้าง และเมื่อค้นได้แล้วสิ่งที่ต้องการอยู่ที่ไหน
- 4) ผู้ใช้ต้องการความสะดวกสบาย รวดเร็ว และแม่นยำ ถูกต้อง จึงมีความคิดที่ว่าถามบรรณารักษ์น่าจะดีกว่า ไม่เสียเวลา ไม่ต้องเดินหา และเสาะแสวงหาให้เหนื่อย

ช่องทางการเข้าถึงความรู้และแหล่งความรู้ในโลกยุคใหม่ นอกเหนือจากห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ อินเทอร์เน็ต หรือแม้แต่ตัวบุคคลแล้ว ยังมีช่องทางในการแสวงหาและเข้าถึงความรู้ที่ตนเองต้องการอีกมากมาย ปัญหาที่ท่านมีการ

ความรู้คืออาวุธทางปัญญา ประภาพรรณ หิรัญวัชรพฤษภ์ วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

เตรียมตัวอย่างไรในการเข้าถึงความรู้และแหล่งความรู้เหล่านั้นซึ่งแต่ละบุคคลอาจมีความแตกต่างกันออกไป ประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่าควรดำเนินการเพื่อให้ได้มาถึงสิ่งที่ต้องการดังนี้

- 1) เลือกความรู้จากแหล่งความรู้ที่ดีและเหมาะสม
- 2) ความรู้นั้นมีความทันสมัยหรือไม่
- 3) ช่องทางการสื่อสารและนำเสนอมีช่องทางใดบ้าง
- 4) ความรู้นั้นตอบสนองเมื่อมีความต้องการเกิดขึ้น
- 5) เครื่องมือที่ใช้ในการสืบค้นมีอะไรบ้างและกี่วิธี
- 6) เลือกใช้ช่องทางและวิธีการใดในการเข้าถึงความรู้และแหล่งความรู้
- 7) มีวิธีการบริหารจัดการความรู้ที่มีนั้นทำอย่างไร
- 8) ตกผลึกความรู้ที่ได้โดยผ่านกระบวนการกลั่นกรองในระบบความคิดของตนเองนานพอหรือไม่
- 9) เชื่อมโยงและประมวลผลความรู้ที่ได้อย่างละเอียดและตกผลึกเป็นความรู้ของตนเองในที่สุด
- 10) ประยุกต์ใช้ความรู้ตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้นไม่ว่าเราจะเลือกนำแหล่งความรู้และนำความรู้มาจากที่ใด หากมีการเลือกสรรอย่างเหมาะสมแล้ว มีการบริหารจัดการความรู้และผ่านกระบวนการทางความคิดที่ดีจนเกิดคุณค่าย่อมนำไปสู่การสร้างสรรค์สิ่งที่ดีต่อไป เมื่อเราได้ความรู้ที่ต้องการและนำมาเรียบเรียงใหม่แล้ว สิ่งสำคัญอย่าลืมใส่รายการอ้างอิงและบรรณานุกรมทุกครั้งที่มีการนำข้อมูลและความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้เกียรติแก่เจ้าของผลงาน เป็นการป้องกันปัญหาลิขสิทธิ์ที่อาจเกิดขึ้น และเพื่อให้ผู้อ่านคนอื่นสามารถติดตามหาต้นฉบับเดิมได้เมื่อต้องการค้นคว้าต่อไป

รูปแบบการอ้างอิงและบรรณานุกรม แบบ APA

การอ้างอิงและบรรณานุกรม (คลังปัญญาไทย, ม.ป.ป., ออนไลน์) หมายถึง การอ้างอิงแหล่งสารสนเทศ ซึ่งเป็นทฤษฎี ข้อมูล ความรู้ มาประกอบในผลงานทางวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลงานวิจัย หรือวิทยานิพนธ์ เพื่อบอกแหล่งที่มาของสารสนเทศอันเป็นการให้เกียรติแก่เจ้าของผลงานเหล่านั้น

รูปแบบการอ้างอิงและบรรณานุกรมนั้นไม่มีความยุ่งยากมากนัก เพียงแต่ควรเลือกใช้ให้เป็นรูปแบบเดียวกันตลอดทั้งเล่ม เราอาจศึกษารูปแบบการอ้างอิงและบรรณานุกรมรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เช่น การใช้รูปแบบการอ้างอิงและบรรณานุกรมของสมาคมจิตวิทยาอเมริกัน (APA) หรือรูปแบบอื่นๆ ตามที่นิยม หรือหน่วยงานที่สังกัดกำหนด

การอ้างอิงที่ผู้เขียนนำเสนอเป็นระบบ APA (American Psychological Association) เพื่อเป็นแนวทางในการอ้างอิงและเขียนบรรณานุกรมในเชิงวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิธีการเขียนอ้างอิงบรรณานุกรมจากสารสนเทศ ประเภทหนังสือ บทความจากวารสาร หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต สัมภาษณ์ สื่อโซเชียลเน็ตเวิร์ก และวิทยานิพนธ์ มีดังนี้

**ความรู้คืออาวุธทางปัญญา
 ปรากฏพรรณ หิรัญวัชรพฤษภ์
 วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**

การอ้างอิง – หนังสือ

ชื่อ สกุล,/ปีที่พิมพ์,/เลขหน้า.
 สกุล,/ปีที่พิมพ์,/เลขหน้า.
 ตัวอย่างเช่น จารุณี ปัญญาวงษ์, 2551, น.12-15.
 Glamour, 2001, p.60-63.

บรรณานุกรม – หนังสือ

ชื่อ สกุล./(ปีที่พิมพ์)//ชื่อเรื่อง./(ครั้งที่พิมพ์)//สถานที่พิมพ์./:/สำนักพิมพ์.
 สกุล,/ชื่อย่อ./(ปีที่พิมพ์)//ชื่อเรื่อง./(ครั้งที่พิมพ์)//สถานที่พิมพ์./:
 //// สำนักพิมพ์.
 ตัวอย่างเช่น จารุณี ปัญญาวงษ์. (2551). มนุษยชาติกับโลกในอีก 20 ปีข้างหน้า.
 //// กรุงเทพฯ : ไพลิน.
 Glamour, A.F. (2001). **Virtual classroom**. (2nd ed.). New York :
 //// New York University Press.

บรรณานุกรม – บทความในหนังสือ

ชื่อ สกุล./(ปีที่พิมพ์)//ชื่อบทความ./ในชื่อเรื่อง./(ครั้งที่พิมพ์)//สถานที่พิมพ์./:
 //// สำนักพิมพ์.
 สกุล,/ชื่อย่อ./(ปีที่พิมพ์)//ชื่อบทความ./ในชื่อเรื่อง./(ครั้งที่พิมพ์)./
 //// สถานที่พิมพ์./:/สำนักพิมพ์.
 ตัวอย่างเช่น จารุณี ปัญญาวงษ์. (2551). ปฏิทินมายากับการแตกดับของมนุษยชาติ. ใน
มนุษยชาติกับโลกในอีก 20 ปีข้างหน้า. กรุงเทพฯ : ไพลิน.
 Glamour, A.F. (2001). Higher education in the future. in **Virtual
 classroom**. (2nd ed.). New York : New York University Press.

การอ้างอิง – บทความในวารสาร

ชื่อ สกุล,/ปีที่พิมพ์,/เลขหน้า.
 สกุล,/ปีที่พิมพ์,/เลขหน้า.
 ตัวอย่างเช่น เสรี วงษ์นภา, 2555, น.1-10.
 Solomon, 2011, p.10-12.

บรรณานุกรม – บทความในวารสาร

ชื่อ สกุล./(ปีที่พิมพ์, กำหนดออก)//ชื่อเรื่อง./ชื่อวารสาร./ปีที่/(ฉบับที่),
 //// เลขหน้า.
 สกุล, ชื่อย่อ./(ปีที่พิมพ์, กำหนดออก)//ชื่อเรื่อง./ชื่อวารสาร./ปีที่/
 //// (ฉบับที่),/เลขหน้า.

ความรู้คืออาวุธทางปัญญา
ประภาพรรณ หิรัญวัชรพฤษ
วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

- ตัวอย่างเช่น เสรี วังษ์ณา. (2555, มกราคม). นมแม่นี้มีประโยชน์. **ว.แม่และเด็ก**. 25 (1), 1-10.
- Solomon, M. (2011, Winter). The future for youth. **Health Society**. (12), 10-12.

การอ้างอิง – บทความในหนังสือพิมพ์

- ชื่อ สกุล,ปีที่พิมพ์,/เลขหน้า.
 สกุล,ปีที่พิมพ์,/เลขหน้า.
- ตัวอย่างเช่น วิริทธิ์พล ศรีหามาตย์, 2555, น.15.
 Lawder & Cowan, 2013, p.10-12.

บรรณานุกรม – บทความในหนังสือพิมพ์

- ชื่อ สกุล //(ปีที่พิมพ์, วัน เดือน) //ชื่อเรื่อง //ชื่อหนังสือพิมพ์,/เลขหน้า.
 สกุล, ชื่อย่อ //(ปีที่พิมพ์, วัน เดือน) //ชื่อเรื่อง //ชื่อหนังสือพิมพ์,/เลขหน้า.
- ตัวอย่างเช่น วิริทธิ์พล ศรีหามาตย์. (2555, 16 พฤษภาคม). ศาสตร์การบำบัดอาการออฟฟิศซินโดรม ตอนที่ 29. **เอ็มทูเอฟ (M2F)**, 15.
- Lawder, D. & Cowan, R. (2013, 2 January). Senate pulls nation from 'fiscal cliff'. **Bangkok Post**, 1.

การอ้างอิง – ข้อมูล/บทความจากอินเทอร์เน็ต

- ชื่อ สกุล,ปีที่พิมพ์,/ออนไลน์.
 สกุล,ปีที่พิมพ์,/Online.
- ตัวอย่างเช่น จารุณี ปัญญาวงษ์, 2551, ออนไลน์.
 Glamour, 2001, Online.

บรรณานุกรม – อินเทอร์เน็ต

- ชื่อ สกุล //(ปีที่พิมพ์) //ชื่อเรื่อง //ค้นเมื่อวันที่ //จาก URL ของเว็บไซต์
 สกุล, ชื่อย่อ //(ปีที่พิมพ์) //ชื่อเรื่อง //ค้นเมื่อวันที่ //จาก URL (<http://ที่อยู่//////ของเว็บไซต์>)
- ตัวอย่างเช่น จารุณี ปัญญาวงษ์. (2551). มนุษยชาติกับโลกในอีก 18 ปีข้างหน้า. ค้นเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2555. จาก <http://www.bsru.sc.th>
- Glamour, P. (2001). **Virtual classroom**. Retrieved 20 December 2012. From <http://www.mit.edu/item=1015>

ความรู้คืออาวุธทางปัญญา
 ปรากฏพรรณ หิรัญวัชรพฤษช์
 วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

การอ้างอิง – บทสัมภาษณ์

ตัวอย่างเช่น ชื่อ สกุล,/สัมภาษณ์,/ปีที่สัมภาษณ์.
 สกุล,/สัมภาษณ์,/ปีที่สัมภาษณ์.
 อรุณี จันทเทศ, สัมภาษณ์, 2555.
 Wang, Interview, 2013.

บรรณานุกรม – บทสัมภาษณ์

ตัวอย่างเช่น ชื่อ สกุลผู้ให้สัมภาษณ์.//(สัมภาษณ์,/วัน เดือน ปีที่สัมภาษณ์).
 สกุล, ชื่อย่อผู้ให้สัมภาษณ์.//(สัมภาษณ์,/วัน เดือน ปีที่สัมภาษณ์).
 อรุณี จันทเทศ. (สัมภาษณ์, 16 พฤษภาคม 2555).
 Wang, L. (Interview, 1 December 2012).

การอ้างอิง – สื่อโสตทัศนวัสดุ

ตัวอย่างเช่น ชื่อ สกุล (ถ้ามี),/ปีที่ผลิต/เผยแพร่,/ประเภทของสื่อ.
 สกุล (ถ้ามี),/ปีที่ผลิต/เผยแพร่,/ประเภทของสื่อ.
 จารุณี ปัญญาวงษ์, 2551, ดีวีดี.
 Glamour, 2001, DVD.

บรรณานุกรม – สื่อโสตทัศนวัสดุ

ตัวอย่างเช่น ชื่อ สกุล.//(ปีที่ผลิต/เผยแพร่).//ชื่อเรื่อง.//(ประเภทของสื่อ).//สถานที่ผลิต.//
 //// บริษัทผู้ผลิต.
 สกุล,/ชื่อย่อ.//(ปีที่ผลิต/เผยแพร่).//ชื่อเรื่อง.//(ประเภทของสื่อ).//สถานที่ผลิต.//
 //// บริษัทผู้ผลิต.
 จารุณี ปัญญาวงษ์. (2551). มนุษยชาติกับโลกในอีก 18 ปีข้างหน้า.
 //// (ดีวีดี). กรุงเทพฯ : ไพลิน.
 Glamour, A.F. (2001). **Virtual classroom**. (DVD). New York :
 //// New York Press.

การอ้างอิง – วิทยานิพนธ์

ตัวอย่างเช่น ชื่อ สกุล,/ปีที่พิมพ์,/เลขหน้า.
 สกุล,/ปีที่พิมพ์,/เลขหน้า.
 รัชดากร จันทระ, 2550, น.115-123.
 Nongyao Premkamolnetr, 2001, p.60-63.

บรรณานุกรม – วิทยานิพนธ์

ชื่อ สกุล.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อเรื่อง.//ชื่อหลักสูตร/ชื่อสาขาวิชา./

**ความรู้คืออาวุธทางปัญญา
ประภาพรรณ หิรัญวัชรพฤษภ์
วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**

ตัวอย่างเช่น

////// ชื่อสถาบันการศึกษา./ชื่อฐานข้อมูล./ที่อยู่ของแหล่งข้อมูล.
สกุล./ชื่อย่อ./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง.ชื่อหลักสูตร/ชื่อสาขาวิชา./
////// ชื่อสถาบันการศึกษา./ชื่อฐานข้อมูล./ที่อยู่ของแหล่งข้อมูล.
รัชดากร จันทร์ธีระ. (2550). การใช้และความต้องการสารสนเทศของผู้ใช้
ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
วิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

Nongyao Premkamolnetr. (1998). **Information services to tenant companies
in technology parks : Australia and Thailand.** Doctor of Philosophy
Department of Information Studies Curtin University of Technology. From
[http://espace.library.curtin.edu.au/R?func=search-simple-go&ADJACENT
=Y&REQUEST=adt-WCU20020708.115440](http://espace.library.curtin.edu.au/R?func=search-simple-go&ADJACENT=Y&REQUEST=adt-WCU20020708.115440)

จากตัวอย่างการอ้างอิงและบรรณานุกรมข้างต้นเป็นตัวอย่างหนึ่งของรูปแบบการอ้างอิงและบรรณานุกรมของ APA ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาได้ปรับให้เข้ากับความชัดเจนในการนำเสนอข้อมูลมากขึ้น และนำมาเป็นต้นแบบในการพิมพ์สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ให้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตของมหาวิทยาลัย ซึ่งรูปแบบการอ้างอิงและบรรณานุกรมของมหาวิทยาลัยนั้นมีความแตกต่างจากต้นฉบับเดิมเพียงเล็กน้อย แต่คงไว้ซึ่งรูปแบบการอ้างอิงและบรรณานุกรมของ APA โดยส่วนใหญ่เช่นเดิม

สรุป

ความรู้คืออาวุธทางปัญญา ดังนั้นการสร้างสรรค์ความรู้จะนำพาซึ่งความเจริญก้าวหน้าแก่ชาติบ้านเมืองเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตและการพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นกำลังของประเทศชาติในพัฒนาสังคมให้อยู่อย่างเป็นปกติสุข ฉะนั้นเมื่อมีการสร้างสรรค์ผลงานใดๆ ไม่ว่าจะนำมาจากประสบการณ์ซึ่งเป็นการนำความรู้ที่มีอยู่ในตัวเอง หรือการค้นคว้า และนำความรู้มาจากแหล่งความรู้ใดๆ ก็ตาม ควรให้เกิดประโยชน์แก่เจ้าของผลงานเดิม ไม่คัดลอกข้อความ โดยมิได้มีการอ้างอิงและไม่ละเลยการเขียนบรรณานุกรมไว้ท้ายผลงานที่มีการรวบรวมขึ้นเสมอ อีกทั้งเป็นการช่วยให้ผู้อ่านคนอื่นๆ ให้สามารถติดตามต้นฉบับเดิมได้เมื่อมีความสนใจในผลงานชิ้นนั้น อย่าทำการละเมิดลิขสิทธิ์ในความรู้และทรัพย์สินทางปัญญาอันพึงมีของบุคคลผู้เป็นเจ้าของนั้น จงช่วยกันสร้างสรรค์แต่สิ่งที่ดีมีประโยชน์ นำความรู้ที่ใสแสดงหาไปในทางที่ถูกต้อง ควรอย่าลืมนำความรู้คืออาวุธทางปัญญาขึ้นชื่อว่าคุณสมบัติของคุณและโทษเสมอ

* * * * *

ความรู้คืออาวุธทางปัญญา
ประภาพรรณ หิรัญวัชรพฤษ
วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

บรรณานุกรม

- คลังปัญญาไทย. (ม.ป.ป.). การเขียนบรรณานุกรม. ค้นเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2556. จาก <http://www.panyathai.or.th/wiki/index.php>
- ตุลย์ ฌ ราชดำเนิน. (2555). การอ่านหนังสือของคนไทย. **ข่าวสด**. ค้นเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2556. จาก http://www.khaosod.co.th/view_news.php?newsid=TURObFpIVXdOVE13TVRFMU5RPT0
- มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. บัณฑิตวิทยาลัย. (2555). **คู่มือการพิมพ์สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และดุฎิพนธ์**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542**. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. กลุ่มสถิติสังคม. (2555). **การสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ.2554 (The reading of population survey 2011)**. กรุงเทพฯ : สำนักสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สำนักหอสมุดแห่งชาติ. (2548). **100 ปี หอสมุดแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ : สำนักหอสมุดแห่งชาติ.
- อินโฟกราฟฟิค. (2555). **คนไทยอ่านหนังสือ 35 นาที/วัน**. ค้นเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2556. จาก <http://news.voicetv.co.th/infographic/47606.html>